פורשים
כל הדרך אל הבנק

עשרות אלפי עובדים שאיבדו באחרונה את מקום עבודתם, עומדים בפני צומת חשוב של החלטות בנוגע לכספים המגיעים להם עם העזיבה. מסתבר, שלמרות המשבר, מדובר בהזדמנות כלכלית, אם רק יודעים איך לעשות את זה נכון. "גלובס" בדק אילו חברות יכולות לסייע בתהליך המורכב, כמה עולה הליווי המקצועי ואילו טעויות עולות ביוקר. דבר אחד ברור: ככל שהעובד בכיר יותר, הייעוץ הופך למשמעותי יותר ועשוי לחסוך מאות אלפי שקלים / אפרת אהרוני

(איור: iStockphoto.com, ARTPUPPY)

קרוב ל־20 אלף עובדים פוטרו מעבודתם רק בחודש מארס האח־רון – כך התבשרנו בימים האחרו־נים. המשבר הנוכחי מתאפיין בפיטורי עובדים בדרגות שונות – זוטרים ובכירים – ובענפים שונים, החל מתעשייה מסורתית ועד להיי־טק. רגע אחרי ההלם מהבשורה, צריך להתעשת ולתכנן בתבונה את המהלכים.

לאור העובדה שגם בימי שגרה רבים אינם מסו־גלים לנהל את משק הבית שלהם באופן מתוכ־נן, סביר להניח שבמצב מפתיע של אבדן הצל־חה המצב רק יחמיר.

מצד שני, לא פעם ניצול נכון של כספי הפרי־שה והפיצויים יכול לא רק להקל על ההתמו־דדות – אלא להוות הזדמנות כלכלית של ממש. המפתח הוא תכנון לכלכלי, ואת זה ניתן לעשות באמצעות ייעוץ אנשי מקצוע, הנעזרים במוד־לים כלכליים עדכניים.

בהקשר הזה, לתומתן חשיבות קריטית: "הרוב מגיעים לייעוץ רק אחרי שפרשו והם מנסים לתקן טעויות", מסביר שחר לוי, מנכ"ל משו־תף בחברת הייעוץ הפנסיוני רול יועצים. "אבל בשלב הזה ניתן לעזור רק באופן חלקי – 50% מהטעויות כבר אינן ניתנות לפתרון". מצב אידיאלי, הוא מסביר, הוא כזה שבו מגיע עובד לתכנן את הפרישה שלו כמה חודשים מראש, או לפחות מרגע שבו הוא יודע על השינוי הצפוי.

כמה זה עולה?

רואי חשבון, חברות לייעוץ פנסיוני ויועצי מס מציעים את שירותיהם בליווי מקצועי של עובדים, אולם למעשה, עבור ייעוץ טוב בפר־שת דרכים כזו נדרשת התמחות רב־תחומית – התמחות במיסוי, השכלה רלוונטית בתחום הפנסיוני והפיננסי וגם ידע משפטי מקיף בכל הנוגע לדיני עבודה. כדאי לפנות להחברות שהתמחותן הוא בנושא הפרישה דווקא.

מטבע הדברים, ייעוץ מקצועי כולל בחי־נה מדוקדקת של הסכם הפרישה, תוך בדיקה האם יש נושאים שצריך להתייחס אליהם כדי למקסם את הסכומים שיתקבלו במסגרת ההס־כם: מיפוי כל הכספים המגיעים לעובד ובדי־קה שהם משולמים לו בהתאם להסכמים; בחי־נת חלופות מיסוי שונות; תכנון הכנסה חודשית לאחר הפרישה ועוד.

הערכת תמחור של ייעוץ מקיף לעובד בכיר אינה פשוטה: במרבית החברות מקובל כיום לתמחר ייעוץ לפי שעה, בתעריף הנע לרוב סביב 500 שקל לשעת ייעוץ, מה שיסתכם מן הסתם באלפי שקלים – כשהערכה מראש של סך העלות בשיטה הזאת היא לפעמים בלתי אפשרית. לרוב תוצע האפשרות לפגישת ייעוץ ראשונית בעלות קבועה מראש, בת כמה שעות, שבה תיעשה היערכות ראשונית של היקף הייעוץ ומחירו.

כדי למנוע הפתעות לא נעימות, ניתן לסכם עם החברה המייעצת כי התשלום יהיה לפי אחוזים מהסכום שנחסך במקום תעריף לשעה; במקרה הזה האחוזים ינועו בסביבות 20% מהס־כדאי לברר היטב מראש מה התמחותם של העוסקים במלאכה ובאילו כלים הם משתמשים. בחלק מהחברות מציגים סימולטורים

כדאי לברר היטב מראש מה התמחותם של העוסקים במלאכה ובאילו כלים הם משתמשים. בחלק מהחברות מציגים סימולטורים

כום שהרוויח הבכיר בזכות הייעוץ. חלופה שלי־שית – כזו שתנטרל לגמרי את גורם אי הוודאות באשר לחשבון הסופי – היא סיכום מראש על תשלום גלובלי במקום תשלום לשעה. המחיר, כך על פי גורמים המעורים בשוק הייעוץ, נע בדרך כלל סביב 4,000-5,000 שקל לתהליך כולו, אולם בחברות מסוימות ניתן לקבל גם הצעות מחיר נמוכות יותר.

בשוק ניתן למצוא גם שיטות תמחור חריגות יותר: כך, למשל, יש מי שגובה משכורת אחרו־נה של העובד כדמי טרחה עבור הייעוץ.

כך או כך, כדאי לברוק תמיד מראש מה כלול במחיר: האם רק ייעוץ, או גם טיפול ביורוקרטי בכל הנדרש לביצוע מול המוסדות השונים? ייעוץ בלבד עשוי להותיר את הפורש חסר אונים בשלב של תרגום המסקנות לצע־דים בפועל; מובן שמנגד, לחיסכון בכאב ראש העלות שלו.

כדאי גם לברר היטב מראש מה התמחותם של העוסקים במלאכה ובאילו כלים הם משתמשים. בחלק מהחברות מציגים סימולטורים מתק־דמים יותר – תוכנות פיננסיות המאפשרות לבצע ניתוחים מורכבים של יותר ויותר פרמ־טרים הנוגעים לייעוץ. סימולטורים כאלה הם כלי עבודה יעיל בידיו של בעל הידע המקצו־עי הנכון, אך גם ללקוח כדאי להתעניין מראש ואולי אף להתרשם מאופן השימוש בהם במהלך פגישת ההיכרות הראשונית.

ולבסוף, כמו בכל תחום, כדאי לייחס משקל לא מועט להמלצות ממקור ראשון, אם קיימות כאלה, על חברות שהוכיחו טיפול מקצועי ואמין.

יעוץ לבכירים

כשמדובר בעובד בכיר המסיים את דרכו המקצועית, דווקא משום גובהן של המשכורות, התנאים הכרוכים בהן ותוכניות הפנסיה השו־נות בהן הוא עשוי להחזיק, ההיערכות נעשית סבוכה מהרגיל ודורשת לרוב התערבות מקצו־עית בניסיון למצות עד תום את האפשרויות, וכן כדי למנוע טעויות שמחירן יהיה גם הוא כבד מהממוצע.

האם ייעוץ פרישה לבכירים שונה מהותית מכל ייעוץ אחר לאדם הנמצא בשלב הזה בחייו? "בעיקרון אותם כללים חלים על כולם, בכירים או לא", אומר עופר כהן, סמנכ"ל תחום בכירים, פרישה ותוכניות לגיל השלישי בקבוצת שקל. "אבל ברגע שהמשכורת גבוהה יותר ההחלטות מורכבות יותר, התיק הפנסיוני מורכב יותר – במיוחד כשמדובר בארם שכבר אינו צעיר, והמהלך כולו מצריך חשיבה מורכבת יותר. הסוגיות האלטרנטיבות בזמן פרישה כבדות יותר ועשויות להגיע להבדל של מאות אלפי שקלים מהחלטה להחלטה". כך, למשל, מדגים כהן, מקובל לתת לבכיר כמה חודשי הסתגלות. בתכנון נכון ניתן לאפשר פריון הכספים בסכום חד־פעמי כחלק ממענק הפיצויים.

אם הדבר אפשרי, ניתן לכלול בשווי הסכום גם את מרכיב התנאים הסוציאליים – לעתים קרובות הבכירים לא שמים לב שהחברה מסכי־מה שיפדו את הסכום באופן חד־פעמי אך אינה מפרישה להם את התנאים הסוציאליים הנד־רשים עבור כל התקופה. במקרה של בכירים, מדובר בסכומים לא מבוטלים".

"מבחינת הפורש, בוודאי שפתרונות המיסוי להם נזקק העובד הבכיר מורכבים הרבה יותר מאלו להם נזקק עובד אחר במשק, שתנאי הפרי־שה שלו פחותים מזה של הבכיר", מסכים רו"ח אמיר גבאי, מומחה למיסוי ופרישה ומנכ"ל B4".

יועצי פרישה": "מומחה המיסוי והפרישה נדרש במקרים האלה להיות יצירתי במיוחד ולהפגין ידע מקצועי בכל הקשור לתכנון המס על כספי הפיצויים והפנסיה ושאר ההכנסות של הבכיר".

"ככל שהצבירות גבוהות יותר המיסוי גבוה יותר", מסביר שחר לוי, מנכ"ל משותף בחברת רול יועצים, "לכן תכנון נכון של אופן משיכת הכספים מהותי יותר. עובד ממוצע לא נקלע לדילמות מהסוג של בכיר. סכום הכסף שאיתו ייצא פורש בכיר תלוי בשכר, בוותק ובחבי־לה שהם מקבלים, וכל נתון יכול להשפיע על

תעריף הייעוץ לבכיר אינו שונה, אולם כאשר הוא מתומחר על־פי שעה מובן שהעלות הכוללת אמורה להגיע לאלפים רבים יותר של שקלים בהתאם למורכבות

השיקולים איזה פטור ממס לנצל. צריך גם לקחת בחשבון שחוקי המס משתנים לאורך השנים, וחלים תמיד מיום השינוי ואילך, כך שצבירות ישנות יטופלו בתנאי מיסוי שונים; עברנו עד כה לפחות ארבעה גלגולים של שינויי מס, ולכל חלק צבע מיסויי מסוים. לאו דווקא בפרישה לגמלאות הייעוץ נדרש", הוא מדגיש, "אלא גם בהחלפת עבודה. נטי־לת פיצויי פיטורים בשלבים מסוימים יכולה לפעמים לחרב את כל הנחת המס על הפנסיה בפרישה".

באופן עקרוני, תעריף הייעוץ לבכיר אינו שונה, אולם כאשר הוא מתומחר על־פי שעה מובן שהעלות הכוללת אמורה להגיע לאל־פים רבים יותר של שקלים בהתאם למורכבות הייעוץ.

תמחור גלובלי, במקרה הזה, יהיה משתלם במיוחד – שכן החיסכון או הרווח הכספי לבכיר עשוי להגיע בקלות לעשרות אלפי שקלים ואף יותר. ●

סימולטור פרישה לדוגמה: מבצע פרישה מוקדמת

בשקלים

חמישה מסלולים: חמש תוצאות שונות

מס על פיצוי פיטורים ומענק פרישה

מסלול פטור נבחר	פטור על פיצויים	פטור על פיצויים	פטור על פיצויים	פטור על קצבה	פטור על קצבה
תכנון מס נבחר	ללא תכנון מס	פריסת מס בלבד	ייעוד לקצבה + פריסת מס	ייעוד לקצבה בלבד	ייעוד לקצבה + פריסת מס
מס' שנות פריסה	0	6	6	0	6
החלק הפטור ממס	384,300	384,300	384,300	64,330	64,330
השארת חלק מהפיצויים לטובת קיצבה חודשית	–	–	500,000	500,000	500,000
החלק הנותר החייב בניכוי מס	1,715,700	1,715,700	1,215,700	1,535,670	1,535,670
מס משוער לתשלום	750,212	407,667	239,384	667,399	346,457
סה"כ פיצויי פיטורים ומענק פרישה במזומן (נטו)	**1,349,788**	**1,692,333**	**1,360,616**	**932,601**	**1,253,543**

מס על קצבה חודשית (שמקורה בייעוד פיצויים לקצבה ו/או תגמולים חייבים במס בפוליסת קצבה)

קצבה (ברוטו) גיל 65-67	2,288	2,288	6,101	6,101	6,101
מס הכנסה משוער	–	–	234	234	234
דמי ביטוח לאומי ומס בריאות	80	80	324	324	324
קצבה (נטו) גיל 65-67	2,208	2,208	5,543	5,543	5,543
קצבה (ברוטו) החל מגיל 67	2,288	2,288	6,101	6,101	6,101
מס הכנסה משוער	–	–	242	–	–
דמי ביטוח לאומי ומס בריאות	–	–	–	–	–
קצבה (נטו) החל מגיל 67	**2,288**	**2,288**	**5,859**	**6,101**	**6,101**

• המס חושב לפי שיעורי המס לשנת 2009, לגבי כל השנים • הקצבה החודשית חושבה לפי 4% לשנה, ללא הפקדות נוספות, מקדם קצבה לגבר לגיל 65 ,לפי תנאי פוליסה לדוגמה. הצמדה לאחר קבלת קצבה ראשונה לצורך הדוגמה - אפס • ט.ל.מ - החישוב מבוסס על נתונים לדוגמה והוא מוצג להמחשה בלבד, חבות המס הסופית תיקבע אך ורק על ידי רשויות המס. בחירת מסלול המיסוי בפרישה הינה על פי שיקול דעתו הבלעדי של הפורש.
מקור: רו"ח אמיר גבאי B4

סימולטור פיננסי - רבות הדרכים לחסוך כסף

פרופיל הפורש

גיל הפורש	59
מועד הפרישה	מאי 2009
משכורת אחרונה (ברוטו בשקלים)	45,000
ותק במקום העבודה	35
פיצויי פיטורים בשיעור 100% (ברוטו בשקלים)	1,575,000
מענק פרישה מיוחד בשיעור 33.3% נוספים (ברוטו בשקלים)	525,000
סה"כ פיצויי פיטורים ומענק פרישה (ברוטו בשקלים)	2,100,000
חלק נוסף של תגמולים חייבים במס בפוליסת קצבה (בשקלים)	300,000

רו"ח אמיר גבאי, מומחה למיסוי ופרישה ומנכ"ל B4 יועצי פרישה", מדגים באמצעות שימוש בסימולטור את השפעות הייעוץ והבחירה **במסלול לבחור?** הבחירה בין האפשרויות תיעשה בהתחשב בגובה הסכום רש. בהתאם לנתוניו יוכל הפורש לבחור לנצל פטור ממס או על הפי־צויים או על הקצבה, ולבחור בכמה תכנוני מס שונים במפורט בטבלה.

במסלול פטור על פיצויים, עשויה פריסה נכונה של המס לחסוך יותר מ־340 אלף שקל, לעומת פריסה ללא תכנון מס. במסלול זה אין כל פטור ממס על הקצבה החודשית החל מגיל הפרישה.

פריסת מס: על כל ארבע שנות עבודה מגיעה לפורש שנת פריסה אחת, אך לא יותר משש שנות פריסה בסך הכול (והכוונה אינה לפרי־סת התשלומים למס הכנסה, אלא לפריסת ההכנסה לצורך חישוב המס – שיכולה לשנות לגמרי את סכומי החיוב). שיקול הדעת לכמה שנים לפרוס את כספי הפיצויים החייבים במס הוא של הפורש, בכפוף לצפי ההכנסות העתידיות בשנים שלאחר הפרישה או להיסטוריית ההכנסות בשנים שלפני פרישתו מהעבודה.

ייעוד פיצויים לקצבה מצב בו בעת הפרישה לא ישולם מס על כספי הפיצויים שהושארו בפוליסה או בקרן הפנסיה לטובת קבלת קצבה חוד־שית, אולם בעת קבלת הקצבה החודשית ישולם מס לפי חישוב המס השולי של הפורש בתקופת הפנסיה . כשהקצבה נמוכה מסף המס ואין לפורש הכנסות נוספות, היא תהיה פטורה ממס. ישנם נתונים נוספים שצריך לקחת בחשבון כדי למנוע בעיות מיסוי אחרות בהמשך. במקרה המדובר, ניתן לראות כי השפעת המהלך (בנוסף לפריסת מס) מהותית לקביעת גובה הקצבה העתידית בהפרש של אלפי שקלים בחודש – מהלך משתלם יותר ככל שתוחלת החיים גדלה.

במסלול פטור על קצבה בו בחר הפורש ליהנות מפטור על הקצ־בה החודשית החל מגיל הפרישה על פי החוק, גובה הפטור ממס על הפיצויים ומענק הפרישה הוא הנמוך מבין כמה אפשרויות הקיימות בחוקי המס (ובמקרה הזה מגיע ל־64,330 שקל). פריסת מס נכונה עשויה להוסיף במקרה המדובר מעל 320 אלף שקל למענק הפרישה **במה לבחור?** הבחירה בין האפשרויות תיעשה בהתחשב בגובה הסכום החד־פעמי המתקבל במועד הפרישה והן בהתחשב בשווי הנוכחי של סך הקצבאות הצפויות להתקבל במהלך כל תקופת הפנסיה. מומלץ לבצע סימולציה וחישוב מוקדם בטרם הגשת הטפסים למס הכנסה, שכן לרוב ההחלטה בלתי הפיכה.

רצף פיצויים: בנוסף, קיימת אפשרות נוספת: דחיית מועד ההתחש־בנות עם מס הכנסה על כספי הפיצויים והמענק הפרישה למועד מאוחר יותר. אפשרות זו עשויה להיות רלבנטית מאוד למי שמתכוון להמשיך לעבוד במקום עבודה חדש. ●

חשבון פשוט

עירן פאר

שירות חדש בבנק הפועלים

בנק הפועלים משיק את שירות "ניהול תקציב" שניתן חינם ללקוחות באתר הבנק. השירות יציג תמונה עדכנית של הכנסות מול הוצאות, ויאפ־שר לבצע מעקב אוטומטי ותכנון תקציב המשפחה.

במסגרת השירות יכול הלקוח לקבל תמונה יום יומית, עדכנית ומפורטת של ההכנסות מול ההוצאות, תוך יכו־לת ניתוח והשוואה לתקופות שונות בעבר ותכנון טוב יותר לעתיד. המערכת אוספת עבור הלקוח את כל ההכ־נסות וההוצאות ממקורות שונים (העברות משכורת, שיקים, כרטיסי אשראי בנקאיים וכו') מסיימת אותם לפי תחומים, וכן מאפשרת ללקוח להוסיף ולקטלג מידע לפי צרכיו. המערכת אף מציגה את ההכנסות מול ההוצאות בחשבונותיו, וגם את התפלגות ההכנסות וההוצאות על פי אמצעי התשלום השונים (מזומן, שיקים, כרטיי־סי אשראי) לפי קטגוריות שונות, כגון מזון, תקשורת, רכב, פנאי וכד'.

פיקדונות בלאומי

לאומי leumi

על רקע הריבית הנמוכה מציע בנק לאומי שלושה פיקדונות חדשים המזכים את הלקוחות בריביות גבוהות במיוחד: פיקדון בריבית קבועה, פיקדון בריבית משתנה על בסיס פריים ופיקדון בריירה המזכה את הלקוחות בריבית הגבוהה מבין קבועה לא צמודה לריבית משתנה על בסיס פריים:

● פיקדון בריבית קבועה: פיקדון שקלי לשנתיים בריבית קבועה לא צמודה בשיעור של 1.75% לשנה. סכום הפקדה מינימאלי 100,000 שקלים. המפקידים בסכומים נמוכים יקבלו ריבית קבועה בין 1.1% ־1.6% לשנה.

● פיקדון בריבית משתנה על בסיס הפריים: פיק־דון שקלי לשנתיים בריבית משתנה לא צמודה בשיעור של פריים מינוס 1.25% לשנה. סכום הפקדה מינימא־לי 100,000 שקלים. המפקידים בסכומים נמוכים יקב־לו ריבית משתנה בשיעור של פריים מינוס 1.4% ־ 1.8% לשנה.

● פיקדון ריבית בריירה ל – 270 יום:פיקדון זה יתן ללקוח את הגבוה מבין ריבית קבועה בשיעור של 0.45% לשנה לבין ריבית משתנה בשיעור של פריים מינוס 1.75%. סכום הפקדה מינימאלי 100,000 שקלים. את ההפקדות ניתן לבצע בסניפי לאומי, באינטרנט ובמוקד לאומי קול, 5522*.

מבצע למצטרפים לאוצר החייל

בנק אוצר החייל

בנק אוצר החייל יוצא במב־צע "חבר מביא חבר". כל לקוח שיצרף לקוח חדש אחד יקבל פטור לשנה מתשלום עמלות עו"ש מרכזיות (עמלות פקיד וישיר). מי שיצרף שני לקוחות ייהנה משנתיים ללא עמלות, ומי שיצרף 3 לקוחות חדשים ומעלה, יזכה לשלוש שנים ללא תשלומי העמלות המרכזיות. המצטרפים החדשים, שיפתחו חשבון משכורת יוכלו לבחור בין 3 מסלולי הצטרפות מענק של עד 2,000 שקל או הלוואה ללא ריבית וללא הצמדה בסכום של עד 30,000 שקל ועד 30 תשלומים שווים או פטור מעמלות מרכזיות למשך 3 שנים.

ביטוח דירה ישיר

ביטוח ישיר

חברת ישיר איי.די.איי, המוכרת כחברת "ביטוח ישיר", החלה למכור באתר האינ־טרנט שלה פוליסות לביטוח דירה בנוסף לפוליסות ביטוח לרכב הנמכרות על ידה באופן מקוון. החברה מעניקה הנחה של 15% על רכישת ביטוח דירה באמצעות האתר. הליך ביצוע הביטוח באתר האינטרנט של החברה נעשה באופן הבא: לאחר בחירת סוג הבי־טוח והתקופה הרצויה, יש למלא פרטים אישיים כמו גם מידע אודות הבנכ המבוטח, האם הוא משמש למגורים או לעסק, גודל הדירה ועוד. בהמשך יש להעריך את סכום ביטוח התכולה או להעביר בריקת שווי ע"י סוקר מהש־נתיים האחרונות. בשלב הבא יקבל הלקוח הצעת מחיר מפורטת הכוללת גם את סכום הנחת האינטרנט. ישנה אפשרות לעבור לרכישה באמצעות האתר או לשמור את ההצעה למועד מאוחר יותר. בסוף תהליך הרכישה הלקוח יכול להירשם לאתר ולצפות בפרטי הפוליסה שלו באופן מקוון (on line).

ביטוח לרכבים מונעים בגז

הכשרה ביטוח

חברת הכשרה ביטוח משיקה ביטוחי רכב לרכבים המונעים בגז ללא תוס־פת פרמיה. מערכת גז היא מערכת הדורשת אישור ממשרד התחבורה על הרכבתה, כהרכבת חלק נוסף לרכב. לדברי החברה, ההצעה לביטוח הרכב ללא תוס־פת פרמיה למערכת הגז מהווה הטבה של עד 60־700 שקלים לשנה. ●